

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-07-99S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

ОНТОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ	WORLD CULTURE	
Шифр за ОП	ВБ 2.6	Code in Degree Programme
Освітній рівень: бакалаврський (перший)	Level of Education: Bachelor's (first)	
Галузь знань Гуманітарні науки	03	Field of Knowledge: Humanities
Спеціальність Культурологія	034	Field of Study: Cultural Studies
Освітня програма Креативна та цифрова культура	Degree Programme: Creative and Digital Culture	

РІВНЕ – 2023

Силабус навчальної дисципліни **Онтологія культури** для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою **Креативна та цифрова культура, 034 Культурологія**. Рівне. НУВГП. 2023. 12 стор.

ОПП на сайті університету <http://ep3.nuwm.edu.ua/21004/>

Розробник силабусу: *Сарнавська О.В., к. філос. н., доцент кафедри філософії та культурології, доцент*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "1" вересня 2023 року

Завідувач кафедри: *Шадюк Т.А., к. філос. н., доцент кафедри філософії та культурології, доцент.*

Керівник (гарант) ОП: *Коберська Т.А., доцент кафедри філософії та культурології, доцент.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 3 від "27" вересня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Ковшун Н. Е., д. екон. н., професор*

© Сарнавська О. В.,
2023
© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОНТОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Креативна та цифрова культура</i>
Спеціальність	<i>034 Культурологія</i>
Рік навчання, семестр	<i>Четвертий рік, сьомий семестр</i>
Кількість кредитів	<i>4 кредити</i>
Лекції:	<i>2 год. для заочної форми</i>
Практичні заняття:	<i>10 год. для заочної форми</i>

Самостійна робота:	120 год. для заочної форми
Курсова робота:	ні
Форма навчання	заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА

Лектор	Сарнавська Оксана В'ячеславівна, к. філос. н., доцент кафедри філософії та культурології
Вікіситет	http://surl.li/qacwn
ORCID	https://orcid.org/0000-0001-9507-3621
Як комунікувати	o.v.sarnavska@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Актуальність. Предметом вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з особливостями буття культурно-історичного процесу, культурними надбаннями людства, включаючи такі форми людської діяльності як мистецтво, філософію, релігію. Значну увагу також приділено розгляду еволюції наукових знань, технологій предметного середовища, формуванню соціально-економічних інституцій суспільств.

Метою вивчення дисципліни є опанування смислами людської культури на шляху формування ціннісного ставлення особистості до дійсності.

Основними завданнями навчального курсу є формування системи знань про культуру як специфічний спосіб людського існування, ознайомлення із закономірностями розвитку культури у її глобальному та локальному вимірах та пам'ятками культури загальнолюдського значення.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на

навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6036>

Передумови вивчення

Навчальна дисципліна «Онтологія культури» є складовою частиною циклу фахової підготовки студентів за спеціальністю 034 «Культурологія». Даний курс опирається на дисципліни: «Вступ до спеціальності», «Теорія, історія та практика дозвілля», «Українська державність і культура», «Світова культура» та є підґрунтям для вивчення дисциплін: «Феноменологія культури та культура повсякденності», «Українська філософія: історія і сучасність», «Антропологічні студії» тощо.

Компетентності

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК 3. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

ФК 4. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах.

ФК13. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 4. Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування.

ПРН 9. Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.

ПРН 13. Презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти.

Теми лекційних занять:

1. **Концептуальні підходи до осмислення онтології культури.**

Опис теми.

Поняття онтології культури та його етимолого-семантичні рівні абстрагування. Система культури. Онтологія. Ціннісний вимір культури. Культура як людський спосіб буття. Співвідношення природного і культурного. Сутність суспільної природи людини в дзеркалі культури.

ПРН 4; ПРН 9.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. **Культура як інформаційно-комунікативна система**

Основні питання.

Мова як спосіб і засіб збереження і передачі інформації. Знак. Образ. Символ.

Обсяг знакових форм: жест, звук, малюнок, колір, слово. Слово як умова і основа культурогенезу. Семіотика. Герменевтика. Поняття тексту. Текст як інформаційно-комунікативна форма. Текст. Контекст. Підтекст. Універсальність текстового вмісту для фактів культури всіх рівнів. Семантична, синтаксична, прагматична складові тексту. Мовні універсалії - основа єдності культури людства.

2. **Людина. Природа. Культура.**

Основні питання.

Людина як сполучна ланка природного і культурного буття. Натура і культура. Культура і діяльність - характеристики хронотопу людського буття. Діяльність і життєдіяльність як форми людської активності. Діяльність. Потреба. Вітальні і екзистенційні потреби і здібності. Характеристики діяльності. Абстрагування і конкретизація. Культура як світ артефактів. Артефакт і явище природи. Творча діяльність людини.

Культура як єдність двох планів існування людини: внутрішнього і зовнішнього. Поняття "світовідчуття та світорозуміння людини".

*Структура світовідношення і рівневий склад культури.
Неспроможність дихотомічного поділу культури (на матеріальну і духовну).*

Класифікація фактів культури за її рівневим складом.

3. Культура як буття інформаційно-комунікативної системи.

Основні питання.

Мова як спосіб і засіб збереження і передачі інформації. Знак. Образ. Символ.

Феномен української мови під час війни в Україні

Обсяг знакових форм: жест, звук, малюнок, колір, слово. Слово як умова і основа культурогенеза. Поняття тексту. Текст як інформаційно-комунікативна форма. Текст. Контекст. Підтекст. Універсальність текстового вмісту для фактів культури всіх рівнів. Семантична, синтаксична, прагматична складові тексту. Мовні універсалії - основа єдності культури людства.

Культура інформаційної безпеки у часи війни за цінності свободи та незалежності.

4. Динаміка онтології культури.

Основні питання.

Культура як інформаційна система. Поняття універсальної форми культури. Міф, філософія, релігія, мистецтво, наука, технологія як системне ціле і "механізм" відтворення світовідношення людини.

Гра і її місце в системі культури. Творчість та гра.

Об'єктна і суб'єктна представленість універсальних форм культури. Універсальні форми культури як вторинні моделюють системи. Людська індивідуальність і культурна динаміка.

5. Суб'єкти культури. Цілісність буття культури.

Основні питання.

Етнос, нація, стан, соціальний інститут. Приналежність. Цінність як характеристика суб'єктності. Цінність і оцінка. Структура цінностей. Ціннісна орієнтація і вибір. Ідентифікація та самоідентифікація. Цінність і ментальність. Патріотизм.

Питання про "культурної картині світу". Людська індивідуальність як об'єкт і суб'єкт культури. Соціалізація і інкультурація. Рівні інкультурації: самоствердження і самореалізація. Самореалізація та самовідчуження. Форми самовідчуження. Самореалізація і творчість. Творчість і естетичне ставлення.

Еволюційний та революційний поступ культури. Онтологія кризи культури. Філософське осмислення змін. Війна як феномен культури людства. Буття культури у часи війни України з російським тоталітаризмом.

Форми та методи навчання

Словесний (лекції, відповіді на запитання і опитування), інтерактивний (інтерактивні лекції з використанням мультимедіа), пояснювально-ілюстративний (лекції-презентації); проблемного викладу (дискусія, мозковий штурм); метод практичної роботи (практикуми, робота в групах); метод кейсів (аналіз проблемних ситуацій, професійне моделювання); візуальний (формальний аналіз твору мистецтва); пошуковий (опрацювання мультимедійних матеріалів з обговоренням); дослідницький (написання есе, тез доповідей); частково-дистанційний (самостійна робота); проектний (культурно-мистецькі проекти).

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук; програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет; Facebook, Instagram, Viber, Telegram, ChatGPT; система дистанційного навчання Moodle.

Порядок оцінювання ПРН

Успішному складанню іспиту з дисципліни передуює опанування теоретичного матеріалу та виконання практичної (самостійної, аудиторної, індивідуальної, дистанційної) роботи. Результати вчасно пройденого проміжного контрольного тестування (модуль 1, модуль 2) можуть бути зараховані як підсумковий контрольний тест (залік/екзамен). За бажанням

студента покращити підсумкові результати курсу, оцінки за модулі можуть бути скасовані і студент має право скласти винятково екзамен, де має змогу отримати певну кількість балів, виходячи з максимальної кількості, що дорівнює сумі балів за модулі – 40.

Перелік критеріїв оцінювання:

- 60 балів – за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять та самостійну роботу;

- 40 балів – модульні контролі (МК1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів).

Усього 100 балів. Підсумковий контроль – залік

Критерії оцінювання, детальний розподіл балів та шкала оцінювання наведена на сторінках навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6036>

Модульний контроль проходить у формі тестування на платформі системи Moodle через ННЦНО. У тесті передбачено 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,5 балів (10 балів), рівень 2 – 4 запитання по 1 балу (4 бали), рівень 3 – 6 запитань по 1 балу (6 балів). Усього – 20 балів. Оцінка автоматично генерується в середовищі Moodle, фіксується викладачем в електронному журналі дисципліни і контролюється деканатом.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Буравченкова С., Тюрменко І., Коб Є., Рудик П. Культурологія: теорія та історія культури. Центр учбової літератури, 2019. 368 с.
2. Коневич, Ольга. Культурологія. Тернопіль, Bohdan Books, 2022. 88 с.
6. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура. Київ, Центр учбової літератури, 2019. 584 с.
7. Левчук Л., Панченко В., Шинкаренко О. Історія світової культури. Центр учбової літератури, 2021. 400 с.

Допоміжна:

8. Культуротворчі виміри людини у сучасному універсумі. Ліра-К, 2019. 380 с.
9. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури. Том 1. 2021. 292 с.
10. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури. Том 2. 2021. 278 с.

11. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури. Том 3. 2021. 180 с.
12. Рафальський О. О., Калакура Я. С., Коцур В. П., Юрій М. Ф. Антропологічний код української культури і цивілізації. У 2-х кн. Кн.1. К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2020. 432 с.
13. Сабадаш Ю. С. Культурологія. Ліра-К, 2021. 216 с.
14. Сабадаш Ю. С., Нікольченко Ю. М. Культурологія. Практикум. Ліра-К, 2022. 118 с.
15. Сучасна культурологія. Актуалізація теоретико-практичних вимірів. Редактор Сабадаш Ю. С. Ліра-К, 2019. 307 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Learning About Art - Google Arts & Culture. [Ел. ресурс]. Режим доступу: <https://artsandculture.google.com/project/learning-art>
2. Modern and Contemporary Art. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.metmuseum.org/about-the-met/collection-areas/modern-and-contemporary-art>
3. Науковий журнал «Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journals.urau.ua/visnyknakkkim>
4. Збірник наукових праць «Культурологічна думка» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.culturology.academy/>
5. Альманах «Культура і сучасність» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journals.urau.ua/kis>
6. «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.apnh-journal.in.ua/avtoram>
7. Музеї Ватикану [Електронний ресурс]. Режим доступу: m.museivaticani.va
8. Галерея Уффіці (Флоренція) [Електронний ресурс]. Режим доступу: uffizi.it
9. Лувр [Електронний ресурс]. Режим доступу: louvre.fr/en/visites-en-...
10. Британський музей [Електронний ресурс]. Режим доступу: britishmuseum.org
11. Музей Прадо [Електронний ресурс]. Режим доступу: museodelprado.es/the-collect..
12. Національний художній музей України [Електронний ресурс]. Режим доступу: old.namu.kiev.ua
13. Музей мистецтв ім. Ханенків, Київ [Електронний ресурс]. Режим доступу: khanenkomuseum.kiev.ua

14. *Victoria Museum* (Приватний музей історичного костюма та стилю Вікторії Лисенко) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://victoriamuseum.com.ua/>
15. Музей сучасного українського мистецтва Корсаків [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://msumk.com/>
16. Музей східного і західного мистецтва, Одеса [Електронний ресурс]. Режим доступу: museum.odessa.ua
17. Національний музей ім. Шептицького у Львові [Електронний ресурс]. Режим доступу: nml.com.ua
18. Харківський художній музей [Електронний ресурс]. Режим доступу: artmuseum.kh.ua
19. Державний історико-культурний заповідник міста Острога [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ostrohcastle.com.ua/>
20. [Україна поруч](#). Проект, присвячений збереженню українського мистецтва й культури [Електронний ресурс].

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість брати участь у виконанні індивідуальних завдань науково-дослідницького характеру, виступати із результатами досліджень на студентських наукових конференціях, засіданнях круглого столу, а також можуть бути долучені до написання та опублікування есе, наукових статей із тематики курсу. Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем.

За усі види робіт студенти отримують додаткові бали. Крім того, додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно [Положення](#) про неформальну освіту.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання долучено досвід роботи стейкхолдерів, чії практичні напрацювання використовуються в розробці дисципліни, зокрема використовуються матеріали музеїв та арт-галерей. Вдосконаленню змісту дисципліни сприяють також метод-семінари кафедри філософії та культурології. Викладач цього курсу має практичний досвід організації практичної підготовки та культурно-освітніх заходів, що сприяють засвоєнню теоретичного матеріалу курсу. Для ознайомлення з ними пропонується відвідати [сторінку кафедри](#) філософії та культурології на платформі соціальної мережі.

Правила академічної доброчесності

Виконані навчальні завдання можуть бути самостійно перевірені здобувачами на виявлення текстових запозичень через університетську платформу [MOODLE](#).

Здобувачам не дозволяється списувати чи копіювати чужі проекти – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, недопущення роботи до захисту та ін.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. За умови об'єктивних причин пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODL <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6036>

Здобувачі без обмежень можуть використовувати на заняттях мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно або раз на два роки, враховуючи актуальні методичні розробки викладача, міжнародний досвід викладання та наукові дослідження, а також зміни у Освітньо-професійній програмі «Креативна та цифрова культура».

Автор

Сарнавська О.В. к. філос. н., доцент.

Автор
Доцент

Оксана САРНАВСЬКА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №332
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00

